

Bezoekadres

Maria Theresialaan 99
6043 CX Roermond

Postadres

Postbus 2207
6040 CC Roermond

IBAN: NL10NWAB0636750906
KvK: 67682065

088 88 90 100
info@waterschaplimburg.nl
www.waterschaplimburg.nl

Fractie Water NATUURLijk
T.a.v. de heer P.C.M. Freij

datum	28 maart 2023
uw kenmerk	
zaaknr.	2023-Z4475
documentnr.	WLDOC-1037746042-5883
onderwerp	Beantwoording artikel 35-vragen Stimuleringsregeling Water vasthouden landbouwpercelen Zuid-Limburg

Beste heer Freij,

Per brief van 27 februari 2023 heeft u namens de fractie Water NATUURLijk aan het dagelijks bestuur een aantal vragen gesteld over de Stimuleringsregeling Water vasthouden landbouwpercelen Zuid-Limburg.

U schrijft: *“Met instemming vernamen wij van de Stimuleringsregeling Water vasthouden landbouwpercelen Zuid-Limburg. Water Natuurlijk Limburg is een groot voorstander van het stimuleren en betrekken van agrarische ondernemers bij de grote opgaven waar we ons voor gesteld zien.*

We zien dat Waterschap Limburg voor het kalenderjaar 2023 een fors bedrag (subsidieplafond maar liefst € 550.000!) beschikbaar stelt voor de stimuleringsregeling en dat een individuele agrarische ondernemer maximaal € 20.000 subsidie kan ontvangen.

De maatregelen zorgen ervoor dat het water beter in de bodem kan infiltreren, dat het van hellingen afstromend water zoveel mogelijk afremt en dat de maatregelen bijdragen aan droogtebestrijding, waterkwaliteitsverbetering en biodiversiteit. Prima!

Wat Water Natuurlijk betreft zijn er enkele criteria waaraan een dergelijke regeling moet voldoen:

- 1. De maatregelen moeten een zo groot mogelijk effect sorteren.*
- 2. De maatregelen moeten kosteneffectief zijn.*
- 3. De maatregelen moeten een duurzaam (langjarig) karakter hebben.*
- 4. Uit de aanvraag moet blijken op welke wijze betrokken agrariër zélf bijdraagt aan uitvoering én instandhouding van de maatregelen.”*

Voorafgaand aan de concrete beantwoording van uw vragen willen wij graag benadrukken dat wij de Stimuleringsregeling hebben uitgewerkt conform de uitgangspunten zoals die zijn vastgesteld door het AB in de vergadering van 13 maart 2019 en 7 juli 2021.

Vraag 1

- a. Voldoet de stimuleringsregeling aan voornoemde criteria?
- b. Zo niet, aan welke criteria niet en waarom niet?

Antwoord op vraag 1

Ja.

U vervolgt: *“Om overstromingen te voorkomen moeten we meer water vasthouden en vertragen. Meer bossen en hoog opgaande vegetatie dragen daaraan bij, net als meanderende beken, het herstellen van graften op de hellingen, verwijderen van drainagesystemen, water wat over wegen afstroomt weer terugleiden naar bermen/natuurgebieden en het omzetten van akkers op de helling in kruidige graslanden. We zien dat er 14 maatregelen voor subsidie in aanmerking komen. Het merendeel van deze maatregelen heeft naar onze indruk een éénjarig karakter.”*

Vraag 2

Welke van de 14 maatregelen hebben een meerjarig karakter e/o effect?

Antwoord op vraag 2

De maatregelen 1, 3, 5, 6, 10, 11 en 14 hebben een direct meerjarig effect. De andere maatregelen hebben een indirect meerjarig effect. Uitgangspunt van de regeling is het bereiken van zo veel mogelijk agrariërs met als doel deze agrariërs kennis te laten nemen van maatregelen die ze kunnen toepassen om water vast te houden. De stimuleringsregeling nodigt agrariërs uit te kunnen experimenteren met de maatregelen, ervaring op te doen en de meerwaarde te ontdekken. Verwacht wordt dat er meer bewustwording zal ontstaan en dat de maatregelen uiteindelijk overgenomen worden en structureel toegepast zullen worden.

U vervolgt: *“Naar wij hebben begrepen zijn de maatregelen tot stand gekomen i.s.m. LLTB, provincie Limburg en WUR, Open Teelten locatie Vredepeel en Wijnandsrade samen met een aantal ondernemers en agrarisch adviseurs. Het is u ongetwijfeld bekend dat ook natuurorganisaties, terreinbeherende organisaties (TBO's) en particuliere natuurterreinbeheerders opereren in het landelijk gebied. Ook deze zijn in staat (en bereid) watervasthoudende maatregelen te treffen.”*

Vraag 3

- a. Is onze indruk dat deze organisaties niet bij de stimuleringsregeling zijn betrokken juist?
- b. Zo ja, waarom niet?
- c. Zo ja, overweegt u deze in de toekomst wél hierbij te betrekken?

Antwoord op vraag 3

3a. Ja.

3b. Het AB heeft (op 13 maart 2019) unaniem besloten de middelen expliciet beschikbaar te stellen voor agrariërs.

3c. De huidige regeling is opgesteld binnen de kaders die het AB heeft meegegeven en is daarom expliciet gericht op landbouwgronden. Indien in de toekomst een regeling wenselijk is die gericht zal zijn op het totale landelijk gebied kan overwogen worden deze partijen te betrekken.

U vervolgt: *“Water Natuurlijk pleit al jaren voor maatregelen met een permanent karakter, met name:*

- *het aanleggen van heggen en houtwallen;*
- *het terug brengen, aanleggen en onderhouden van graften;*
- *het verwijderen van drainagesystemen.”*

Vraag 4

- a. Bent u het met Water Natuurlijk eens dat de hiervoor genoemde maatregelen bijdragen aan het doel (infiltratie, afremmen afstromend water, droogtebestrijding, waterkwaliteit en biodiversiteit)?
- b. Bent u het met Water Natuurlijk eens dat dit maatregelen zijn met een duurzaam (langjarig) effect?
- c. Waarom heeft u er niet voor gekozen deze maatregelen onderdeel te laten zijn van de stimuleringsregeling?
- d. Bent u bereid deze maatregelen in de toekomst aan het pakket toe te voegen?

Antwoord op vraag 4

4a. Ja.

4b. Ja.

4c. De huidige maatregelen zijn in lijn met het AB besluit van 7 juli 2021.

4d. Na afloop van de regeling wordt bekeken of en hoe de regeling vervolg krijgt. De maatregelen die u voorstelt zijn meer passend bij een stimuleringsregeling vanuit de Provincie aangezien deze meerdere maatschappelijke doelen dienen en ook een andere juridische verankering vergen.

U vervolgt: *“De Natuur- en Milieufederatie Limburg, Stichting het Limburgs Landschap, ARK Natuurontwikkeling, Natuurmonumenten en het Wereld Natuur Fonds hebben de handen ineengeslagen in het programma Natuurkracht. Het fonds en innovatieprogramma dat burgers, ondernemers en overheden inspireert, uitdaagt en ondersteunt om natuur in te zetten als bron voor ideeën, technologieën en plannen die duurzaam helpen tegen klimaatverandering en wateroverlast in het Zuid-Limburgse landschap, met name in het Geul- en Gulpdal. Het fonds heeft een budget van 1 miljoen euro. Per project of activiteit is minimaal € 10.000 en maximaal € 100.000 beschikbaar.”*

Vraag 5

- a. Bent u bekend met het programma Natuurkracht?
- b. Bent u bereid in de komende periode de krachten met hiervoor genoemde organisaties te bundelen om zodoende, zo mogelijk samen met LLTB, provincie en WUR, één front te vormen

teneinde zo effectief mogelijk tot een samenhangende aanpak van waterinfiltratie, droogtebestrijding, waterkwaliteitsverbetering en biodiversiteit te komen?

Antwoord op vraag 5

5a. Ja.

5b. Ja, we zijn altijd bereid om met partijen die willen helpen onze doelen te behalen in gesprek te gaan. Ambtelijk zijn er dan ook regelmatig gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van partijen die ook deelnemen aan Natuurkracht.

U vervolgt: *“Het door middel van subsidies stimuleren van betrokken partijen (in dit geval agrarische ondernemers) om maatregelen in het algemeen belang (in dit geval water vasthouden in de bodem) door te voeren heeft wat Water Natuurlijk betreft altijd een tijdelijk karakter. Uiteindelijk dienen partijen zelf het belang hiervan in te zien en daarnaar te handelen. Als dit, om elke redenen dan ook, uitblijft dan dient een overheid, geredeneerd vanuit het algemeen belang, regulerend op te treden.”*

Vraag 6

- a. Bent u het met voorgaande stelling eens?
- b. Bereidt het Waterschap Limburg regelgeving voor waardoor deze wijze van landbouwbedrijven wordt voorgeschreven, zodat structurele subsidiëring niet meer nodig is?

Antwoord op vraag 6

6a. Sommige maatregelen vragen een dusdanige verandering die de beheerder van gronden of eigenaar niet uit zichzelf zal gaan nemen omdat de investering of de kosten op geen enkele manier renderen. Voor sommige maatregelen of veranderingen zou je ook kunnen denken aan een vergoeding voor de maatschappelijke functie. Dit gebeurt nu bijvoorbeeld ook voor sommige landschapselementen of kikkerpoelen via groen/blauwe diensten.

6b. Nee.

U vervolgt: *“Wat Water Natuurlijk betreft is het van het grootste belang dat de agrarische sector zich realiseert dat veel van de maatregelen gewoon goede landbouwpraktijk zijn en daarmee in het belang van de agrariër zelf. Dat de overheid investeert in kennis en bewustwording, en tijdelijk subsidieert, is prima. Maar er mag ook iets van de ondernemers verwacht worden in hun eigen belang. Wanneer de bodem is uitgemergeld, het klimaat verziekt, de voedselpiramide uit balans is met ziekten en plagen tot gevolg, dan is er toch geen gezonde landbouw meer mogelijk?”*

Vraag 7

- a. Bent u het met ons eens dat het van groot belang is dat de agrarische sector zich realiseert dat veel van deze maatregelen gewoon goede landbouwpraktijk zijn?
- b. Zo ja, op welke wijze gaat u dit, in samenwerking met standsorganisaties, met de sector delen?

Antwoord op vraag 7

7a. Ja.

7b. Wij delen dit op diverse manieren, bijvoorbeeld in de gesprekken met standsorganisaties, maar ook door middel van videoseries en onderzoek waarbij nadrukkelijk gekeken wordt in hoeverre maatregelen aansluiten op inzichten op de hedendaagse landbouwpraktijk.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 35 van het Reglement van orde voor de vergaderingen van het algemeen bestuur zal een afschrift van deze brief ter kennisneming worden toegezonden aan de leden van het algemeen bestuur.

Met vriendelijke groet,

het dagelijks bestuur van Waterschap Limburg,

de secretaris-directeur,
ir. E.J.M. Keulers MMO

de dijkgraaf
drs. ing. P.F.C.W. van der Broeck